

Warszawa, 6 grudnia 2016 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (druk nr 364)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa przyjęta przez Sejm 2 grudnia 2016 r. ma na celu wprowadzenie przepisów dotyczących ubezpieczenia zdrowotnego rolników do uregulowań systemowych tj. do ustawy właściwej w tej materii – ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, eliminując dotychczasową ich incydentalność. Ustawa z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za lata 2012–2016, pierwotnie mająca obowiązywać do końca 2012 r.¹, z upływem roku 2016 traci moc, co ma konsekwencje dla jej beneficjentów. Nowelizacja ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych kładzie kres uregulowaniom przejściowym i wprowadza *na stałe* do systemu prawnego uregulowania obejmujące ubezpieczenie zdrowotne rolników. Uzasadnienie podnosi, że ustanowienie systemu obliczania wysokości składki dla wszystkich typów rolników na jednolitych zasadach odnoszących się do uzyskiwanego dochodu stanowi realizację zasady równości, zgodnie z wyrokiem K 58/07, a zróżnicowanie w zakresie opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne między rolnikami prowadzącymi

¹ Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 26 października 2010 r., sygn. akt K 58/07 (Dz. U. Nr 205, poz. 1363) stwierdził, że art. 86 ust. 2 w związku z art. 86 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) w zakresie, w jakim określa zobowiązanie budżetu państwa do finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne wszystkich wskazanych w nim rolników i ich domowników, podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, prowadzących działalność rolniczą bez względu na wysokość osiąganych przez nich przychodów jest niezgodny z art. 32 ust. 1 w związku z art. 84 i art. 2 Konstytucji. Trybunał uznał, że opłacanie za wszystkich rolników równych składek zdrowotnych przez budżet państwa jest niezgodne z Konstytucją oraz że faworyzowanie jednej grupy społecznej kosztem innych jest sprzeczne z zasadą równości i jest społecznie niesprawiedliwe, gdyż finansowa sytuacja rolników jest bardzo zróżnicowana i różna jest ich zdolność do ponoszenia kosztów składek zdrowotnych. Trybunał uznał, że składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników powinny zostać zróżnicowane co do ich wysokości oraz co do zasad ich finansowania przez poszczególnych rolników. Nowe przepisy uchwalono na czas określony, początkowo na czas do końca 2012 r., potem przedłużają je corocznie na następne kolejne lata.

gospodarstwo rolne a prowadzącymi działalność w zakresie działów specjalnych czyni zadość zasadzie równości, ponieważ wielkość gospodarstwa rolnego (wyrażona w hektarach przeliczeniowych) wpływa na wysokość dochodu rolnika. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne jest więc ustalana z uwzględnieniem ich możliwości dochodowych (druk nr 1057, uzasadnienie, str. 2).

Generalnie ustawa respektuje uregulowania funkcjonujące dotychczas – zawiera rozwiązania w zakresie wysokości miesięcznej składki na dotychczasowych zasadach, nie zmienia zasad finansowania przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego składek w gospodarstwach rolnych poniżej 6 hektarów przeliczeniowych, a także zasad ustalania podstawy wymiaru składki dla rolników prowadzących działalność w zakresie działów specjalnych, jak również przy ustalaniu wysokości składek, zachowuje przyjętą różnicę w stosunku do prowadzących działalność w zakresie działów specjalnych oraz pozostałych rolników.

Druga zmiana odnosi się do rad oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa przekazuje ich powoływanie właściwym wojewodom, dotychczas leżało to w gestii ministra właściwego do spraw zdrowia. Ustawa zawiera także niezbędne przepisy przejściowe.

Wejście w życie przyjętych przepisów przyjęto od dnia 1 stycznia 2017 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Podstawą prac było przedłożenie rządowe (druk sejmowy nr 1057). Projekt wpłynął do Sejmu 24 listopada 2016 r. Pierwsze czytanie odbyło się w Komisji Rolnictwa i Komisji Zdrowia. Sprawozdanie Komisji zawarto w druku nr 1079. Na 31. posiedzeniu Sejmu odbyło się drugie czytanie, podczas którego zgłoszono jedną poprawkę, która przewiduje inny sposób ustalania wysokości i rozliczania składek rolników i ich domowników. Komisje rekomendowały Sejmowi jej odrzucenie. Sejm przyjął ustawę w brzmieniu zawartym w sprawozdaniu Komisji. Za przyjęciem ustawy głosowało 425 posłów, przeciw były 3 głosy, przy jednym głosie wstrzymującym się.

Ustawa nie budzi wątpliwości legislacyjnych.

Bożena Langner

Główny legislator